

Výstava Syntetický pohled: AI jako nástroj ilustrované reality

26.9.2025 - Monika Markéta | Fakulta sociálních věd UK

Zveme vás na výstavu „Syntetický pohled“, která zkoumá, co se stane, když vizuální svědectví nahradí umělá inteligence. V sérii konverzací s jazykovým modelem vznikají obrazy, které mají působit jako autentické novinářské fotografie. Ať už se jedná o vyobrazení rodinných interiérů, regálů supermarketů nebo policejních zásahů. Ve skutečnosti však nejde o dokument, ale o syntetickou vizualizaci reality, která se nikdy nestala. Výstava bude přístupná od 30. 9. 2025 do 5. 10. 2025. Vstup je zdarma.

Autorky výstavy Sandra Lábová a Barbora Součková z Institutu komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK prezentují v Galerii Hollar výsledky konverzace s chatbotem. Jejich cílem bylo nechat stroj jednat co nejvíc samostatně. Nesnažily se mu říkat, co má dělat, ale vést s ním konverzaci, která by odhalila, jak a proč volí určité vizuální strategie.

Sledují tak proměny chatbotových postojů i etických zásad, na základě kterých nabízí nejen témata, ale vytváří i konkrétní obrazy, jež jsou často zatíženy řadou stereotypů vycházejících z tréninkových dat i široké mediální produkce. Výsledkem je experiment, v němž jazykový model sám pojmenovává stereotypy, kterých se „chce“ vyvarovat. O to překvapivější potom je, jak snadno a rychle se ke stereotypům vrací. Stačí drobná změna formulace v zadání, jemné navedení, a stroj sklouzne zpět ke známým vzorcům, které dříve sám označil za problematické.

Zároveň autorky testují hranice použití AI v žurnalistice. Má v ní generovaný obraz svojí budoucnost? Obstojí svojí estetikou před nároky žurnalistické produkce, která má své vysoké etické standardy? A může tvořit univerzální vizuální reprezentace pro všechna zpravodajské témata, pro které se ilustrace typicky využívají?

Adresa: Galerie Hollar, Smetanovo nábřeží 6, 110 00 Praha 1

<https://fsv.cuni.cz/aktuality/vystava-synteticky-pohled-ai-jako-nastroj-ilustrovane-reality-0>